

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

« 12 » 02 2024 р.

Гарант освітньої програми

Олена ЮЛЕВИЧ

« 11 » 04 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань	16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
Спеціальність	162 «Біотехнології та біоінженерія»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
Освітній ступінь	Бакалавр
Семестр	3
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Мірошкіна Наталія Валеріївна, канд. філос. наук, старший викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук, minsva7306@tnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук.

Протокол № 11 від «20» червня 2024 року.

Завідувач кафедри

Олена ДОВГАЛЬ

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету.

Протокол № 12 від «21» червня 2024 року.

Голова науково-методичної комісії

Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради факультету ТВДІТТСБ.

Протокол № 13 від «25» червня 2024 року.

Голова вченої ради

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв

2024

1

Філософія Мірошкіна Н.В.

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Дмитро БАБЕНКО

« _____ » _____ 2024 р.

Гарант освітньої програми

_____ Олена ЮЛЕВИЧ

« _____ » _____ 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань	16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
Спеціальність	162 «Біотехнології та біоінженерія»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
Освітній ступінь	Бакалавр
Семестр	3
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Мірошкіна Наталія Валеріївна, канд. філос. наук, старший викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук, minsva7306@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук.

Протокол № 11 від «20» червня 2024 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

Олена ДОВГАЛЬ

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету.

Протокол № 12 від «21» червня 2024 року.

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради факультету ТВПШТСБ.

Протокол № 13 від «25» червня 2024 року.

Голова вченої ради

(підпис)

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв

2024

1

Філософія Мірошкіна Н.В.

<p>1. Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Дисципліна «Філософія (філософія, релігієзнавство)» є обов'язковою компонентою освітньої програми, що належить до циклу дисциплін загальної підготовки бакалаврів за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія». З огляду на це курс філософії покликаний ознайомити здобувачів вищої освіти з закономірностями світового історико-філософського процесу, його періодизацією, особливістю проблематики, філософськими системами та творчою спадщиною видатних мислителів того чи іншого історичного часу. Для реалізації свого виключно важливого соціального призначення курс філософії пов'язує вивчення передбачених програмою тем і проблем крізь призму граничних засад буття, для чого пропонується ознайомлення з базовими філософськими категоріями, в тому числі, буття, матерії, свідомості, розвитку, людини та інших, до розробки та інтерпретації яких мали стосунок представники різних філософських течій.</p> <p>Однією із пріоритетних переваг курсу філософії є увага до фундаментальних принципів сучасної теорії пізнання, проблеми істини, логіки та методології наукового пізнання, а також до проблем суспільства, культури, стратегії майбутнього розвитку людства, до розвитку гуманістичного стилю здійснення різноманітних життєвих практик.</p> <p>Однією із складових даного курсу є формування наукового відношення до феномену релігії як багатогранної світоглядної форми, що має тисячолітній досвід свого розвитку, і що впливає істотно на свідомість і поведінку людей.</p>
<p>2. Мета навчальної дисципліни</p>	<p><i>Метою</i> курсу філософії виступає формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу, вміння логічно викладати власну думку, полемізувати, критично аналізувати явища духовно-суспільного життя.</p> <p><i>Основні освітньо-виховні завдання</i> курсу полягають у тому, щоб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити здобувачів вищої освіти із напрацюваннями світової філософської думки; - дати виклад основних філософських концепцій, проблем в їх поліфонічному та плюралістичному звучанні; - розвивати у здобувачів вищої освіти навички самостійного аналітичного підходу до суспільних явищ, духовних феноменів, прагнення до інтелектуально-духовного самовдосконалення і самореалізації; - озброювати здобувачів вищої освіти основними

	<p>вимогами, принципами та уявленнями сучасного наукового дискурсу, методології наукового пізнання.</p> <p><i>Об'єкт:</i> світ людини як форма самоусвідомлення та духовно-практичного освоєння нею оточуючого природного, суспільного, духовного світу.</p> <p><i>Предмет:</i> найзагальніші універсальні відносини в системі «людина-світ», всезагальні закономірності розвитку природи, суспільства, мислення.</p>	
3. Компетентності	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.</p> <p>К02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування).</p> <p>К05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p>К08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>К09. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	
4. Програмні результати навчальної дисципліни	<p>ПР22. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	
5. Опис навчальної дисципліни	<p>Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:</p> <p>– лекції</p> <p>– практичні заняття</p>	<p>90 годин/ 3 кредити</p> <p>16 години/ 0,53 кредити ECTS</p> <p>16 години/ 0,53 кредити</p>

		– самостійна робота				<i>ECTS</i> 58 годин/ 1,94 кредити <i>ECTS</i>		
Календарний план*								
Змістовий модуль			Теми	Обсяг годин				
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПЗ	СР	К	Разом
1	Філософія як специфічний тип знання	1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2	2	1		5
		2	Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини	2	2	1		5
			Разом за змістовим модулем 1	4	4	2		10
2	Історія філософської думки та систематична філософія	3	Розвиток філософії від античності до XVIII ст.	2	2	1		5
		4	Сучасна світова та українська філософія	2	2	1		5
		5	Філософське вчення про світ. Буття як філософська проблема	2	2	-		4
		6	Свідомість	2	2	1		5
		7	Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання	2	2	1		5
		8	Суспільство. Культура. Цивілізація.	2	2	-		4
			Разом за змістовим модулем 2	12	12	4		28
Всього годин по навчальній дисципліні				20	20	8	<i>1,5</i>	48
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу								

<p>6. Порядок та критерії оцінювання</p>	<p>За всі види робіт упродовж семестру (виконання практичних вправ, тестування, опитування, контрольні роботи, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 36 балів.</p> <p>Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: повнота і правильність відповіді під час усного опитування, виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.</p> <p>Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, індивідуальні завдання, творчі завдання, тестові завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2637. Графіки консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-econom-teor/. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день складання екзамену.</p> <p>Здобувач вищої освіти має право скласти підсумковий семестровий залік у письмовій формі до якого він допускається, якщо за виконання всіх поточних і контрольних заходів, передбачених протягом семестру, набирає 60 і більше балів. У цьому разі оцінка з дисципліни складається з суми балів, які здобувач отримав протягом семестру, і суми балів за залік (24-40 балів).</p> <p>За будь-якої форми освіти перелік, зміст та оцінка роботи і знань здобувача є ідентичною.</p>
---	---

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

№ змістового модуля	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1.	14	14	Аудиторна робота:					
			- усне опитування	2	2	4	4	8
			- контрольна робота	1	4	6	4	6
			Самостійна робота:					
			Обов'язкова					
			- підготовка доповіді	1	3	5	3	5
			- тестування	1	4	6	4	6
Індивідуальна								
- підготовка презентацій	1	3	6	3	6			
- виконання проблемно-пошукових завдань	2	3	5	6	10			
Разом						24	41	
2.	16	16	Аудиторна робота:					
			- контрольна робота	1	2	4	2	4
			- усне опитування	3	2	3	6	9
			Самостійна робота:					
			Обов'язкова					
			- тестування	1	4	7	4	7
			- підготовка доповіді	1	4	6	4	6
Індивідуальна								
- підготовка реферату	1	4	6	4	6			
- виконання проблемно-пошукових завдань	1	2	4	2	4			
- участь в олімпіаді (студентській конференції)	1	2	5	2	5			
Разом						24	41	
	30	30						
Написання тез доповідей, участь в олімпіаді, в конференції				4	4	6	4	6
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження				1	5	7	5	7
Індивідуальне завдання				1	3	5	3	5
Поточний контроль							60	100
Підсумковий контроль (залік)							1-40	X
Всього по навчальній дисципліні							61-100	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	(зараховано)
82 – 89	B	(зараховано)
75 – 81	C	(зараховано)
64 – 74	D	(зараховано)
60 – 63	E	(зараховано)
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)
7. Політика курсу	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які пред'являються до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Дотримуватися етики поведінки, яка прописана в Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно до затвердженого графіку консультацій. Академічна недоброчесність є несумісною з принципами викладання курсу.</p> <p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням творчих завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; <p>Курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який</p>	

	<p>зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;</p> <p>Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи з доповіддю додатково.</p>
<p>8. Інформаційні</p>	<p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 4-те вид., переробл. – Харків : Право, 2023. – 424 с. 2. Литвинчук О.В., Муляр В.І. Філософія: навч. посібник. Житомир : Жито Бліхар В. С., Цимбалюк М. М., Гайворонюк Н. В., Шандра Б. Б. Філософія : підруч. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. 3. Філософія : підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк та ін. - Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - 440 с. 4. Філософія: плани семінарських занять, ключові поняття, питання для контролю та самоконтролю знань, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої школи усіх спеціальностей МНАУ / уклад. В. О. Ханстантинов. Миколаїв : МНАУ, 2020. 52 с. 5. Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В.В. Федоренко, В. О. Федоренко. – Київ: КВІЦ, 2020. – 274 с. 6. Філософія: теоретичний курс: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти/за ред. Я.В. Шрамка. Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, 2021. 264с. 7. Шарін О. В. <u>Philosophy: course of lecture for students of all specialties</u> = Філософія : лекційний курс для студентів всіх спеціальностей. Миколаїв : МНАУ, 2020. 40 с. <p>Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : моногр. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 460 с. 9. Губар О. М. Філософія: інтерактивний курс лекцій : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с. 10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія : підруч. 3-є вид., перероб. Харків : Право, 2020. 432 с 11. Зарудний Є. О. Філософія : навч. посіб. Київ : Кондор,

2018. 202 с.
12. Ільїн В. В., Кулагін Ю. І. Філософія : підруч. Київ : Альтерпрес, 2020. 328 с.
13. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія. Чернівці : Рута, 2021, 139 с.
14. Кралюк П. М. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=ELKAT&P21DBN=ELKAT&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR= Історія філософії України : підруч. Київ : КНТ, 2018. 652 с.
15. Кремень, В. Г. (). Філософія Григорія Сковороди в контексті людиноцентризму. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. №4. С. 1-8.
16. Надольний І.Ф. Філософія : посіб. Київ : Вікар. 2019, 412 с.
17. Лозовий В., Требін М., Горлач М. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підруч. Київ : Центр навчальної літератури. 2020. 128 с.
18. Прудникова, О. В. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=ELKAT&P21DBN=ELKAT&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR= Філософія інформаційної культури. Харків : Право, 2017. 326 с.
19. Степаненко І. В. Життєва компетентність особистості: філософсько-антропологічний та соціокультурний виміри. Харків : ХДУХТ, 2011. 217 с.
20. Ханстантинов В. О. Філософія : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2018. 150 с.
21. Філософія : підруч. / за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. Харків : Консум, 2018. 672 с.
22. Філософія : навч. посіб. / за наук. ред. А. В. Арістової, С. В. Синякова. К. : НТУ, 2018. 245 с.
23. Хамітов Н. В. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=ELKAT&P21DBN=ELKAT&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR= Історія філософії. Проблема людини та її межа. 6-е вид., перероб. та допов. Київ : КНТ, 2020. 393 с.
24. Шаповал В. М. Трансцендентальні горизонти свободи. Київ : Парапан В. Б., 2010. 312 с.
25. Юрій М. Ф. Антропология : навч. посібник. Київ : Дакор, 2018. 421 с.

джерела

3. Інформаційні ресурси

1. Пазенок В.С. Філософія / [Електронний ресурс] Режим доступу:

	<p>http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs</p> <p>2. Сидоренко О.П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op</p> <p>3. Киричок О. Б. Філософія: підруч./ [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.umsa.edu.ua/storage/kf_filosof/files/6oT7nwlcLkZyC3ZH_NzJiIY3pCdIpyB6hP2Yij8SN.pdf</p> <p>4. Лузан А. О. Вступ до філософії / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofii_-_luzan_ao</p> <p>5. Пазенок В. С. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs</p> <p>6. Сидоренко О. П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op</p>
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Для здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами забезпечується доступність навчання, у т. ч. за допомогою системи Moodle</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його наповненням розташовано на офіційних ресурсах Миколаївського національного аграрного університету: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2637</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

канд. філос. наук, старший викладач

Наталія МІРОШКІНА

http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs

2. Сидоренко О.П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op

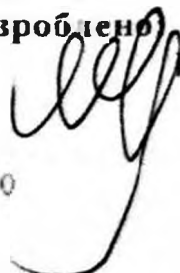
3. Киричок О. Б. Філософія: підруч. / [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.umsa.edu.ua/storage/kf_filosof/files/6oT7nwlclKZyC3ZH_NzJiIY3pCdlpyB6hP2Yij8SN.pdf

4. Лузан А. О. Вступ до філософії / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi_-_luzan_ao

5. Пазенок В. С. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs

6. Сидоренко О.П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op

<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Для здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами забезпечується доступність навчання, у т. ч. за допомогою системи Moodle</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Робоча програма дисципліни, її снлабус та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його наповненням розгашовано на офіційних ресурсах Миколаївського національного аграрного університету: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2637</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено
канд. філос. наук, старший викладач Наталія МІРОШКІНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету ТВПІТСБ
Михайло ГИЛЬ

« 25 » 06 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Дмитро БАБЕНКО

« 11 » 07 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ**

освітньо-професійна програма «Біотехнології та біоінженерія» для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2-го року денної
форми навчання
на 2024-2025 навчальний рік

Освітній ступінь – Бакалавр

Галузь знань – 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»

Спеціальність – 162 «Біотехнології та біоінженерія»

Мова викладання – українська

Миколаїв
2024

Робоча програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Біотехнології та біоінженерія», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.02.2023 р. (протокол №7), чинної згідно наказу по університету №38-О від 03.03.2023р.

Розробник програми: Мірошкіна Н.В, кандидат філософських наук, старший викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет

Програма розглянута на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук, протокол № 11 від 20.06.2024 року.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

(Підпис) Олена ДОВГАЛЬ

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету МНАУ, протокол № 12 від 24.06.2024 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук, доцент

(Підпис) Юлія ЧЕБАН

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ПОГОДЖЕНО»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ТВПШТСБ
_____ Михайло ГИЛЬ

Перший проректор
_____ Дмитро БАБЕНКО

«_____» _____ 2024 р.

«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

освітньо-професійна програма «Біотехнології та біоінженерія» для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2-го року денної
форми навчання
на 2024-2025 навчальний рік

Освітній ступінь – Бакалавр

Галузь знань – 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»

Спеціальність – 162 «Біотехнології та біоінженерія»

Мова викладання – українська

Миколаїв
2024

Робоча програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Біотехнології та біоінженерія», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.02.2023 р. (протокол №7), чинної згідно наказу по університету №38-О від 03.03.2023р.

Розробник програми: Мірошкіна Н.В, кандидат філософських наук, старший викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет

Програма розглянута на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук, протокол № 11 від 20.06.2024 року.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Олена ДОВГАЛЬ
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету МНАУ, протокол № 12 від 24.06.2024 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук, доцент

Юлія ЧЕБАН
(підпис)

1.Анотація

Філософія є особливий тип світоглядного знання, предметом якого є сукупність відносин в системі „людина-світ”. Філософія є теоретичним підґрунтям людського ставлення до світу, що традиційно зосереджується на осмисленні проблем, які постають перед кожною людиною і кожним новим поколінням у зв'язку з необхідністю визначитися у природному, соціальному та духовному середовищі, сформуванню власну життєву позицію і програму вдосконалення світу і себе в ньому.

З огляду на це курс філософії покликаний ознайомити здобувачів вищої освіти з закономірностями світового історико-філософського процесу, його періодизацією, особливістю проблематики, філософськими системами та творчою спадщиною видатних мислителів того чи іншого історичного часу. Для реалізації свого виключно важливого соціального призначення курс філософії пов'язує вивчення передбачених програмою тем і проблем крізь призму граничних засад буття, для чого пропонується ознайомлення з базовими філософськими категоріями, в тому числі, буття, матерії, свідомості, розвитку, людини та інших, до розробки та інтерпретації яких мали стосунок представники різних філософських течій.

Однією із пріоритетних переваг курсу філософії є увага до фундаментальних принципів сучасної теорії пізнання, проблеми істини, логіки та методології наукового пізнання, а також до проблем суспільства, культури, стратегії майбутнього розвитку людства, до розвитку гуманістичного стилю здійснення різноманітних життєвих практик.

Однією із складових даного курсу є формування наукового відношення до феномену релігії як багатогранної світоглядної форми, що має тисячолітній досвід свого розвитку, і що впливає істотно на свідомість і поведінку людей.

Annotation

Philosophy is a special type of philosophical knowledge whose subject is a set of relations in the system "man-world." Philosophy is the theoretical basis of human attitudes towards the world that traditionally focuses on understanding the problems faced by each person and each new generation because of the need to decide in the natural, social and spiritual environment to form their own stance and a program to improve the world and themselves in it.

Given this philosophy course designed to acquaint applicants with higher education laws of world historical and philosophical process, its periodization, feature perspective, philosophical systems and creative heritage of outstanding thinkers of a historical time. To realize its extremely important social purpose binds study course Philosophy of the program topics and issues through the prism of limiting principles of being, which is proposed to review the basic philosophical categories, including existence of matter, consciousness, development, rights and others, development and interpretation of which were involved representatives of different philosophical trends.

One advantage of the priority course philosophy is attention to the fundamental principles of modern epistemology, the problem of truth, logic and methodology of scientific knowledge and to the problems of society, culture, strategy, future development of mankind, to the implementation of the humanistic style of different life practices.

2.ОПИС ДИСЦИПЛІНИ ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань – 16 «Хімічна та біоінженерія»

Спеціальність – 162 «Біотехнології та біоінженерія»

Освітній ступінь – Бакалавр

Обов'язкова (вибіркова) компонента – **Обов'язкова**

Семестр – 3

Кількість кредитів ECTS – 3

Кількість модулів 1

Кількість змістових модулів – 2

Загальна кількість годин – 90

Види освітньої діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів: –

Лекції – 16 год. / 0,53 кредит ECTS

Практичні заняття – 16 год. / 0,53 кредит ECTS

Самостійна робота – 58 год. / 0,28 кредитів ECTS

Форми підсумкового контрольного заходу – **екзамен.**

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології JeetSi, вбудовані в курс на платформі Moodle, ZOOM, Meet та інші.

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням пропозицій та результатів опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців та випускників ОПП 162 «Біотехнології та біоінженерія».

Передбачені неформальні освітні заходи. Здобувачам пропонуються протягом вивчення дисципліни: індивідуальні завдання, участь у вебінарах та семінарах з світоглядних, філософсько-методологічних проблем, участь у відкритих лекціях та дискусіях за «круглим столом», які проводять поза межами навчального закладу. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажанням здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Передбачається, що здобувач у ході життєвого досвіду має застосовувати здобуті знання та результати, наприклад, вивчаючи наступну тему чи готуючись до всіх видів робіт. І навпаки – здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес, зокрема щодо власної життєвої, загалом громадянської позиції.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle

(<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2637>) лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);

- платформу онлайн-занять Zoom, Meet – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

-електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11545>);

- аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;

- спілкування через електронну пошту (marushak@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;

- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;

- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. Водночас з кожної теми виділено ключові слова, які здобувачі вивчають англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом по університету, наприклад у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Основними, які використовуються від час викладання і вивчення дисципліни, є: інтерактивні, кейс-метод, метод прес-формули, наочні методи, практичні методи, творчі методи, методи контролю та самоконтролю (словниковий диктант та інші), дослідницькі та інші.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності Миколаївського національного аграрного університету та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час створення академічних текстів

Автором (співавтором) освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору є особа, яка зробила особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брала участь у його створенні та несе відповідальність за його зміст.

Під час оприлюднення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору мають бути зазначені всі його автори. Не допускається зазначити як автора освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору особу, яка не відповідає критеріям, визначеним абзацом першим цієї частини. Якщо у проведенні дослідження або створенні освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору брали участь інші особи, що не вказані як його автори, це має бути зазначено у творі із визначенням внеску кожної такої особи.

Освітній (освітньо-науковий, науковий) твір має містити достовірні відомості про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові (науково-технічні) результати.

Якщо під час проведення дослідження та/або створення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору були використані розробки, наукові (науково-технічні) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі з посиланням на джерело їх оприлюднення.

Використання загальновідомих фактів чи ідей не потребує окремого зазначення.

Всі текстові запозичення, що використовуються в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі (окрім стандартних текстових кліше), мають бути позначені з посиланням на джерело запозичення.

Текстові запозичення мають бути позначені у спосіб, який дозволяє чітко відокремити їх від власного тексту автора (авторів).

У разі використання автором (авторами) власних розробок, наукових (науково-технічних) результатів, які були оприлюднені раніше, він (вони) мають зазначити це в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти

Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу філософії виступає формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу, вміння логічно викладати власну думку, полемізувати, критично аналізувати явища духовно-суспільного життя.

Основні освітньо-виховні завдання курсу полягають у тому, щоб:

– ознайомити здобувачів вищої освіти із напрацюваннями світової філософської думки;

– дати виклад основних філософських концепцій, проблем в їх поліфонічному та плюралістичному звучанні;

– розвивати у здобувачів вищої освіти навички самостійного аналітичного підходу до суспільних явищ, духовних феноменів, прагнення до інтелектуально-духовного самовдосконалення і самореалізації;

– озброювати здобувачів вищої освіти основними вимогами, принципами та уявленнями сучасного наукового дискурсу, методології наукового пізнання.

Об'єкт: світ людини як форма самоусвідомлення та духовно-практичного освоєння нею оточуючого природного, суспільного, духовного світу.

Предмет: найзагальніші універсальні відносини в системі «людина- світ», всезагальні закономірності розвитку природи, суспільства, мислення.

Здобувачі вищої освіти повинні оволодіти таким переліком компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у біотехнології та біоінженерії, або у процесі

навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

Загальні компетентності:

К02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування).

К05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

К08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К09. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати:

ПР22. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення філософії виступає загальноосвітня, загальнокультурна підготовка, отримана здобувачами у закладах середньої освіти.

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ ДИСЦИПЛІН

6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль			Теми				
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом
1	Філософія як специфічний тип знання	1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2	2	10	5
		2	Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини	2	2	10	5
		Разом за змістовим модулем 1		4	4	20	28
2	Історія філософської думки та систематична філософія	3	Розвиток філософії від античності до XVIII ст.	2	2	6	5
		4	Сучасна світова та українська філософія	2	2	6	5
		5	Філософське вчення про світ. Буття як філософська проблема	2	2	6	4
		6	Свідомість	2	2	6	5
		7	Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання.	2	2	7	5
		8	Суспільство. Культура. Цивілізація.	2	2	7	4
		Разом за змістовим модулем 2		12	12	38	62
		Всього годин по навчальній дисципліні				16	16

7.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1 Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модулю	Кількість годин і кредитів		
	Години	Кредити	%
Змістовий модуль 1. Філософія як специфічний тип знання	28	0,93	31,1
Змістовий модуль 2. Історія філософської думки та систематична філософія	62	2,07	68,9
Всього	90	3	100

7.2.Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модулю	Кількість годин	Термін виконання, тиждень
Змістовий модуль 1. Філософія як специфічний тип знання	28	1 - 5
Змістовий модуль 2. Історія філософської думки та систематична філософія	62	6-15
ВСЬОГО	90	X

Перелік та короткий зміст лекцій

Лекції традиційні з елементами диспуту, з використанням мультимедійного обладнання для презентації (16 годин).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ТИП ЗНАННЯ

Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві

Соціальні умови та духовні джерела формування філософії. Предмет філософії. Структура, особливості та функції філософії. Матеріалізм та ідеалізм. – основні напрями філософії. Філософія і наука. Філософія і релігія.

Філософія і мистецтво. Роль філософії у духовному розвитку індивіда, людства, у гуманізації суспільного життя.

Ключові слова: філософія, функція, світогляд, матеріалізм, ідеалізм, духовне джерело, онтологія, гносеологія, аксіологія, прaxeологія, логіка, етика, естетика.

Keywords: philosophy, function, worldview, materialism, idealism, spiritual source, ontology, gnoseology, axiology, praxeology, logic, ethics, aesthetics.

Тема 2. Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини

Поняття світогляду, структура та способи його існування. Життєво-практичний та теоретичний рівні світогляду. Історичні типи світогляду. Роль світогляду у формуванні життєвої позиції людини, у самопізнанні її, у самореалізації.

Ключові слова: світогляд, релігія, міфологія, мистецтво, теоретичний світогляд, дорациональний світогляд, раціональний світогляд, філософське мислення.

Keywords: religion, mythology, art, theoretical worldview, pre-rational worldview, rational worldview, philosophical thinking.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ІСТОРІЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ ТА СИСТЕМАТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

Тема 3. Розвиток філософії від античності до XVIII ст.

Виникнення та особливості античної філософії, етапи її розвитку. Вчення про буття. Антропологічні та етичні аспекти давньогрецької філософії. Елліністичні школи.

Особливості формування, теоцентризм середньовічної філософії. Апологетика. Патристика. Схоластика. Проблема загальних понять у номіналізмі та реалізмі. Теорія подвійної істини.

Антропоцентризм філософії Відродження. Новий погляд на світоустрій, суспільний ідеал та покликання філософії у вченнях доби Ренесансу.

Проблема методів пізнання у філософії Нового часу. Емпірично-індуктивна та раціоналістично-дедуктивна методологія наукового пізнання Ф. Бекона та Р. Декарта.

Ключові слова: античність, Фалес, Мілет, Платон, ідеї, Арістотель, Демокрит, атомна теорія, еллінізм, Середньовіччя, християнство, апологетика, патристика, схоластика, Божий акт творіння, Св. Августин, Фома Аквінський, універсалії як абстрактні поняття, номіналізм, реалізм, теорія подвійної істини, антропоцентризм Ренесанс, Піко делла Мірандола, коперніканська революція, Новий час, емпіризм, раціоналізм, методи наукового пізнання, індукція, дедукція, Просвітництво.

Keywords: antiquity, Thales, Miletus, Plato, ideas, Aristotle, Democritus, the atomic theory, Hellenism, Middle Ages, Christianity, apologetics, patristic, scholasticism, God's act of creation, St. Augustine, Thomas Aquinas, universals as

abstract concepts, nominalism, realism, theory of double truth, anthropocentrism, Renaissance, Pico della Mirandola, Oration on the Dignity of Man, Copernican revolution, modern philosophy, the modern era, modernity, Francis Bacon scientific method, empiricism. inductive reasoning, science, a keptical and methodical approach, a classification of knowledge, Novum Organum, Rene Descartes, Scientific Revolution, «I think, therefore I am», Discourse on the Method, natural philosophy, rationalism, Method of doubt ,matter and form, Spinoza, Leibniz, Locke, Berkeley, Hume.

Тема 4. Сучасна світова та українська філософія

Зародження та особливості сучасної неklasичної філософії. Позитивізм у філософії: сутність, еволюція, сучасний стан. Антропологічні течії: філософія фрейдизму, філософія життя, екзистенціалізм.

Становлення філософської думки в Україні (XI-XVII ст.): особливості, проблематика, постаті. Класичний етап розвитку української філософської думки: Григорій Сковорода і його концепції «трьох світів» і «філософії серця» (XVIII ст.). Розвиток філософії у XIX-XX століттях. Погляди П. Куліша, П. Юркевича, І. Франка, В. Вернадського.

Ключові слова: позитивізм, прагматизм, філософія життя, фрейдизм, несвідоме, ерос, танатос, екзистенціалізм, Ніщо, «філософія серця», концепція

«трьох світів», антеїзм, кордоцентризм, індивідуалізм.

Keywords: Philosophy of life, Freudianism (philosophy of Sigmund Freud), theory of the unconscious, Eros, Thanatos, sublimation, existentialism, the existence of the individual person, existence precedes essence, Heidegger, Sartre, Existentialism is a Humanism, The Roads to Freedom, Albert Camus, philosophy of the heart, concept of three worlds, existentialism, historical materialism of Marx, the triad thesis, antithesis, synthesis, Philosophy of life, Freudianism (philosophy of Sigmund Freud), theory of the unconscious, Eros, Thanatos, sublimation, existentialism, the existence of the individual person, existence precedes essence, Heidegger, Sartre, Existentialism is a Humanism, The Roads to Freedom, Albert Camus.

Тема 5. Філософське вчення про світ. Буття як філософська проблема

Поняття “світ”: основні ознаки, історичний розвиток уявлень, сучасний погляд на принципи організації.

Рух як загальний спосіб існування світу. Форми руху. Субстанція.

Матеріальна і духовна субстанції. Проблема першоначала світу.

Поняття “буття”, системна організація та форми буття. Сучасний погляд на характер, форми буття. Суперечливість буття людини. Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики буття. Буття і небуття.

Ключові слова: світ, природа, рух, субстанція, матеріальність, духовна субстанція, насамперед світ пізнання, антропний принцип, буття, матерія, простір, час, небуття, рух.

Keywords: world, nature, movement, substance, materiality, spiritual substance, first of all the cognition world, anthropic principle, being, materia, space, time, non-existence, movement.

Тема 6. Свідомість

Свідомість: поняття, виникнення, природа, наукові і релігійні уявлення про підґрунтя свідомості. Свідомість і мова, свідомість і праця. Структура, ознаки, функції свідомості. Суспільна свідомість: форми, функції, взаємозв’язок. Свідомість і внутрішній світ людини.

Ключові слова: свідомість, свідомість і мова, свідомість і праця, підсвідоме, над свідоме, несвідоме, індивідуальна свідомість, групова свідомість, суспільна свідомість, форма суспільної свідомості, внутрішній світ людини.

Keywords: consciousness, consciousness and language, consciousness and work, the inner world of man, subconscious, subconscious, public consciousness.

Тема 7. Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання

Предмет, категорії, принципи сучасної гносеології. Сутність та структура пізнання. Чуттєве і раціональне пізнання. Основні концепції істини. Критерії істини. Пізнання і практика. Гуманістичний зміст практики та її функції. Особливості наукового пізнання. Види наукових досліджень. Загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи пізнання. Діалектика як загальнофілософський метод пізнання. Форми наукового пізнання: ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія. Науковий закон. Специфіка пізнання соціальної дійсності.

Ключові слова: пізнання, види пізнання, структура пізнавального відношення, чуттєве пізнання, раціональне пізнання, відчуття, сприймання,

уявлення, поняття, судження, умовивід, пізнавальний образ, істина, практика, наукове пізнання, раціональність, позараціональні чинники в науковому пізнанні, ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія, науковий закон, спеціальні наукові методи, загальнонаукові емпіричні методи, загальнонаукові теоретичні методи.

Keywords: cognition, knowledge, sensual and rational knowledge, truth, practice as a criterion of truth, sources of knowledge, sensual experience and rational thinking, subject and object of cognition, truth and deceit, concepts of truth, logic and methodology of scientific knowledge, scientific picture of the world, methodology of research programs, rational knowledge, scientific revolution.

Тема 8. Суспільство. Культура. Цивілізація

Поняття суспільства. Проблема його походження. Рушійні сили суспільного розвитку. Зміст сфер суспільного життя. Діяльність як спосіб існування соціального.

Сутність культури. Основні концепції культури. Структура та функції культури у суспільстві. Культура і особистість. Культура і суспільство.

Поняття цивілізації. Форматійний та цивілізаційний підходи до розуміння історичного процесу.

Ключові слова: суспільство, рушійні сили суспільного розвитку, сфери суспільного життя, соціальна діяльність, культура, концепції культури, цивілізація, суспільно-економічна формація, історичний процес, історичний прогрес.

Keywords: The concept of society. The problem of its origin. The driving forces of social development. The content of spheres of public life. Activity as a way of social existence. The essence of culture. Basic concepts of culture. The structure and functions of culture in society. Culture and personality. Culture and Society. The notion of civilization. Formatting and civilizational approaches to the understanding of the historical process.

ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль 1.

Філософія як специфічний тип знання

ПЛАН ЛК № 1. Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві. (2 год.)

1. Коло філософських проблем. Предмет філософії.
2. Зародження філософії як світоглядної форми свідомості.
3. Структура та функції філософії.

ПЛАН ЛК № 2. Тема 2. Проблема людини у філософії (2 год.)

1. Проблема походження та буття людини в світі.
2. Єдність біологічного і соціального в людині.
3. Свобода та необхідність в житті людини.
4. Сенс життя і духовність людини.

Змістовий модуль 2.

Історія філософської думки та систематична філософія

ПЛАН ЛК № 3. Тема 3. Розвиток філософії від античності до XVIII ст.

1. Антична філософія: характер, етапи розвитку, проблематика.
2. Середньовічна філософія.
3. Філософія Відродження.
4. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
5. Людина і суспільство у філософії Просвітництва.

ПЛАН ЛК № 4. Тема 4. Сучасна світова та українська філософія

1. Особливості та головні напрями сучасної некласичної філософії. Філософія позитивізму.
2. Антропологічні напрями у новітній філософії.
3. Зародження і розвиток української філософії, її особливості та проблематика (XI-XVII ст.).
4. Філософія Г.С. Сковороди.
5. Українська філософська думка в др. пол. XIX - поч. XX ст.

ПЛАН ЛК № 5. Тема 5. Філософське вчення про світ. Буття як філософська проблема

1. Світ. Картина світу як світоглядне уявлення. Типи картин світу.
2. Рух як спосіб існування світу.
3. Буття. Сучасний погляд на характер та форми буття.
4. Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики буття.

ПЛАН ЛК № 6. Тема 6. Свідомість

1. Проблема походження та природа свідомості у філософії.
2. Структура свідомості, її властивості та функції.
3. Свідомість і внутрішній світ людини.

ПЛАН ЛК № 7. Тема 7. Пізнання як предмет філософського аналізу.

Наукове пізнання

1. Поняття, структура пізнання. Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні.
2. Проблема істини. Роль практики у пізнанні.
3. Особливості наукового пізнання. Види наукових досліджень.
4. Форми та методи наукового пізнання.

ПЛАН ЛК № 8. Тема 8. Суспільство. Культура. Цивілізація (2 год.)

1. Поняття суспільства та проблема його походження.
2. Зміст сфер суспільного життя та рушійні сили суспільного розвитку.
3. Сутність та основні концепції культури.
4. Структура та функції культури у суспільстві.
5. Цивілізація: історія поняття. Цивілізація як спосіб буття культури.

Перелік та план практичних занять

Практичні заняття з дисципліни проводять з використанням методичних рекомендацій та відповідної, визначеної до кожного заняття та окресленої на

попередньому занятті викладачем рекомендованої навчальної і методичної літератури.

Змістовий модуль 1. Філософія як специфічний тип знання

ПЛАН ПЗ № 1. Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві (2 год.)

1. Коло філософських проблем. Предмет філософії.
2. Зародження філософії як світоглядної форми свідомості.
3. Структура та функції філософії.

ПЛАН ПЗ № 2. Тема 2. Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини

1. Поняття світогляду, структура та способи його існування.
2. Історичні типи світогляду.
3. Роль світогляду у формуванні життєвої позиції людини, її самопізнанні та самореалізації.

Змістовий модуль 2. Історія філософської думки та систематична філософія

ПЛАН ПЗ № 3. Тема 3. Розвиток філософії від античності до XVIII ст.

1. Антична філософія: характер, етапи розвитку, проблематика.
2. Середньовічна філософія.
3. Філософія Відродження.
4. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
5. Людина і суспільство у філософії Просвітництва.

ПЛАН ПЗ № 4. Тема 4. Сучасна світова та українська філософія (2 год.)

1. Особливості та головні напрями сучасної неklasичної філософії. Філософія позитивізму.
2. Антропологічні напрями у новітній філософії.
3. Зародження і розвиток української філософії, її особливості та пр
4. Філософія Г.С. Сковороди.
5. Українська філософська думка в др. пол. XIX - поч. XX ст.

ПЛАН ПЗ № 5. Тема 5. Філософське вчення про світ.
Буття як філософська проблема

1. Світ. Картина світу як світоглядне уявлення. Типи картин світу.
2. Рух як спосіб існування світу.
3. Буття. Сучасний погляд на характер та форми буття.
4. Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики буття.

ПЛАН ПЗ № 6. Тема 6. Свідомість

1. Проблема походження та природа свідомості у філософії.
2. Структура свідомості, її властивості та функції.
3. Свідомість і внутрішній світ людини.

ПЛАН ПЗ № 7. Тема 7. Пізнання як предмет філософського аналізу.

Наукове пізнання

1. Поняття, структура пізнання. Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні.
2. Проблема істини. Роль практики у пізнанні.

3. Особливості наукового пізнання. Види наукових досліджень.
4. Форми та методи наукового пізнання.

ПЛАН ПЗ № 8. Тема 8. Суспільство. Культура. Цивілізація (2 год.)

1. Поняття суспільства та проблема його походження.
2. Зміст сфер суспільного життя та рушійні сили суспільного розвитку.
3. Сутність та основні концепції культури.
4. Структура та функції культури у суспільстві.
5. Цивілізація: історія поняття. Цивілізація як спосіб буття культури.

Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання, та індивідуальної роботи

Теми, які виносяться для обов'язкового самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Самостійна робота в обсязі 8 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, а також підготовки до практичних занять і виконання окреслених у методичних рекомендаціях завдань.

Змістовий модуль	№ з/п	Тема	Кількість годин	Форма контролю	Кількість балів	
					min	max
1	1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	10	опитування, тестування, перевірка індивідуально завдання, робота у MOODLE	2	4
	2	Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини	10	-//-		
2		Розвиток філософії від античності до XVIII ст.	6	-//-	4	8
		Сучасна світова та	6	-//-		

	Філософське вчення про світ. Буття як філософська проблема	6	-//-		
	Свідомість	6	-//-		
	Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання	7			
	Суспільство. Культура. Цивілізація.	7			
	Разом	58	X	8	16

Перелік тем наукової роботи (есе) здобувачів вищої освіти з дисципліни «Філософія» у межах роботи наукового гуртка кафедри:

1. Якою має бути мета людини, людства?
2. Що корисніше для життя людини – розум чи мудрість?
3. Чому люди прагнуть до досконалості, хоча вона є недосяжною?
4. Чи була б людина щасливою, якби в її житті не було страждань?
5. Що таке свобода? Чи може бути по справжньому свободною кожна людина?
6. Людина у Всесвіті: випадковість чи закономірність буття?
7. Чи може бути мораль без Бога?
8. Який найкращий шлях для пошуку правди: наука, релігія, мистецтво, філософія або щось інше?
9. Духовність людини: сутність, ознаки, зв'язок із внутрішнім світом.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти складається з двох видів: для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені лекційні і практичні заняття, та для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань та участі у заходах неформальної освіти.

Для здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені практичні заняття	Оцінка в балах	Для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів	Оцінка в балах
Висвітлення питання до плану семінарського заняття	1	Створення презентаційних матеріалів, зокрема англійською мовою	3(8)
Відповідь на запитання до теми семінарського заняття	1	Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел	5
Вирішити тестові завдання з теми лекції у MOODLE	1	Виконання додаткового індивідуального завдання підвищеної складності	7

Виконання словникового диктанту з теми заняття	1	Складання власного плану семінарського заняття з даної теми	5
Переклад 5 понять з теми англійською мовою	1	Переклад словосполучень англійською мовою	3
Виконання індивідуального завдання	1	Виконання творчого завдання	5
Участь у заходах неформальної освіти (тренінги, круглі столи, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах	Участь у заходах неформальної освіти (тренінги, круглі столи, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах

7. Питання для поточного та підсумкового контролю знань з

а) для поточного контролю

Змістовий модуль 1. Філософія як специфічний тип знання

1. Що таке світогляд?
2. Назвіть історичні типи світогляду.
3. Назвіть галузі філософського знання.
4. Що таке креаціонізм?
5. В чому полягають основні функції філософії?
6. Яка роль праці і мови у становленні людини?
7. Яка відмінність у поняттях “людина”, “індивід”, “індивідуальність”, “особистість”?
8. Що таке монізм?
9. Що таке матеріалізм?
10. Що таке ідеалізм?
11. Чому філософія є теоретичною основою світогляду?
12. Назвіть принципи формування світогляду.
13. Які історичні типи світогляду ви знаєте?
14. В чому полягає проблематичність людського буття?
15. Яке співвідношення понять «людина – індивід – індивідуальність – особистість»?
16. Що є біологічного, соціального та духовного в людині?

Змістовий модуль 2. Історія філософської думки та систематична філософія

1. Які етапи розвитку античної філософії ви знаєте?
2. В чому полягає онтологізм давньогрецької філософії?
3. Охарактеризуйте антропологічні ідеї давньогрецької філософії.
4. Охарактеризуйте світ ідей в філософії Платона.
5. Які філософські школи періоду еллінізму ви знаєте?

6. Які передумови формування та загальні риси середньовічної філософії?
7. Дайте характеристику апологетики.
8. Що таке патристика?
9. Розкрийте особливості схоластики як стилю філософствування
10. В чому полягає філософський зміст полеміки навколо універсаліїв?
11. Дайте характеристику гуманізму філософії Відродження.
12. Охарактеризуйте методологічні позиції Ф. Бекона та Р. Декарта.
13. Назвіть видатних представників філософії Нового часу.
14. Чим покликана займатись філософія позитивізма з погляду О.Конта?
15. Що є головним у поясненні соціальних, культурних, моральних явищ у психоаналітичній філософії?
16. Охарактеризуйте концепцію “трьох світів” Г.Сковороди.
17. Окресліть зміст та оцініть «філософію серця» П.Юркевича.
18. Проаналізуйте зміст поняття «ноосфера» і значення його для сучасного екологічного мислення.
19. Охарактеризуйте поняття “світ”.
20. Чи є світ людиномірним?
21. Порівняйте релігійну, наукову та філософську картини світу.
22. Проаналізуйте концепцію буття в історії філософії.
23. Охарактеризуйте структуру та назвіть основні форми буття.
24. Яке співвідношення між поняттями «буття», «субстанція», «матерія»?
25. У чому відмінність між матеріалізмом та ідеалізмом щодо інт...
26. Назвіть біологічні та соціальні передумови свідомості.
27. Опишіть структуру та функції свідомості.
28. Які форми суспільної свідомості ви знаєте і в чому полягає взаємозв'язок між ними?
29. Яке співвідношення між поняттями «свідоме», «підсвідоме», «несвідоме», «самосвідомість», «духовний світ»?
30. Що таке пізнання?
31. Яка структура пізнавального відношення?
32. Які форми чуттєвого пізнання ви знаєте?
33. Чим відрізняється раціональне пізнання від чуттєвого?
34. Що таке істина?
35. Чому практика виступає критерієм істини?
36. У чому полягає специфіка наукового пізнання?
37. Які методи емпіричного пізнання ви знаєте?
38. Які методи логічного мислення вам відомі?
39. Назвіть і охарактеризуйте форми наукового пізнання?
40. Охарактеризуйте структуру і функції науки.
41. Що таке суспільство?

42. Розкрийте суть закону Томаса Мальтуса про народонаселення.
43. Хто і коли запровадив поняття “суспільно-економічна формація”?
44. Що таке культура?
45. Що таке цивілізація?
46. Назвіть і охарактеризуйте найбільш злободенні глобальні проблеми людства.

б) питання для підсумкового контролю (екзамен)

1. Світогляд, його структура.
2. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія.
3. Особливості філософського знання. Матеріалізм. Ідеалізм.
4. Структура та функції філософії.
5. Філософія і наука.
6. Філософія в системі культури та її роль у житті людини, суспільства.
7. Зародження філософії. Проблема першоначала у філософії.
8. Натурфілософія (мілетська школа, вчення Демокріта).
9. Класичний період давньогрецької філософії.
10. Виникнення та особливості середньовічної філософії.
11. Патристика. Погляди Августина Блаженного.
12. Схоластика. Реалізм і номіналізм. Погляди Фоми Аквінського.
13. Філософія Відродження.
14. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
15. Людина і суспільство в суспільно-філософській думці Просвітництва.
16. Буття. Субстанція.
17. Основні положення та ідеї марксистської філософії.
18. Становище філософської думки в Україні у XI-XVIIст.
19. Філософія Г.С.Сковороди.
20. Розвиток української філософії у XIX-XXст.
21. Зародження та загальна характеристика неокласичної філософії XIX- XX ст.
22. Філософія позитивізму: сутність, еволюція, напрямки.
23. «Філософія життя» (Ф.Ніцше, З.Фрейд, А.Бергсон).
24. Екзистенціалізм – провідна антропологічна течія сучасної філософії.
25. Поняття «світ»: історичний розвиток уявлень, сучасний погляд.
26. Матерія, спосіб та форми її існування.
27. Природа та генезис свідомості. Роль соціальності у виникненні свідомості.
28. Структура свідомості, її основні рівні.
29. Форми суспільної свідомості. Роль соціальності у виникненні свідомості.
30. Предмет, основні категорії та принципи сучасної гносеології.

31. Єдність чуттєвого та раціонального в пізнанні.
32. Проблема істини (об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна, наукова і філософська).
33. Суспільство як процес і результат життєдіяльності людини.
34. Зміст сфер суспільного життя.
35. Антропосоціогенез. Єдність природного і соціального в людині.
36. Людина, індивід, індивідуальність, особистість. Структура особистості.
37. Духовність і проблема сенсу життя.
38. Філософські концепції культури.
39. Цивілізація: поняття, концепції розвитку, плюралізм цивілізацій.
40. Суспільство і природа. Вчення В.І.Вернадського про ноосферу.
41. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.
42. Наука, її структура та функції.
43. Форми та методи наукового пізнання.
44. Особливості пізнання соціальної дійсності.
45. Цінності та їх роль в житті суспільства, людини.
46. Проблеми людини в історії філософії.

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

За всі види робіт упродовж семестру (виконання практичних вправ, тестування, опитування, контрольні роботи, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 36 балів.

Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: повнота і правильність відповіді під час усного опитування, виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, індивідуальні завдання, творчі завдання, тестові завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2637>.

Графіки консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри <https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-econom-teor/>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день

складання заліку.

Здобувач вищої освіти має право скласти підсумковий семестровий залік у письмовій формі до якого він допускається, якщо за виконання всіх поточних і контрольних заходів, передбачених протягом семестру, набирає 60 і більше балів. У цьому разі оцінка з дисципліни складається з суми балів, які здобувач отримав протягом семестру, і суми балів за залік (24-40 балів).

За будь-якої форми освіти перелік, зміст та оцінка роботи і знань здобувача є ідентичною.

№ змістового модуля	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1.	14	14	Аудиторна робота:					
			- усне опитування	2	2	4	4	8
			- контрольна робота	1	4	6	4	6
			Самостійна робота:					
			Обов'язкова					
			- підготовка доповіді	1	3	5	3	5
			- тестування	1	4	6	4	6
Індивідуальна								
- підготовка презентацій	1	3	6	3	6			
- виконання проблемно-пошукових завдань	2	3	5	6	10			
Разом						24	41	
2.	16	16	Аудиторна робота:					
			- контрольна робота	1	2	4	2	4
			- усне опитування	3	2	3	6	9
			Самостійна робота:					
			Обов'язкова					
			- тестування	1	4	7	4	7
			- підготовка доповіді	1	4	6	4	6
Індивідуальна								
- підготовка реферату	1	4	6	4	6			
- виконання проблемно-пошукових завдань	1	2	4	2	4			
- участь в олімпіаді (студентській конференції)	1	2	5	2	5			
Разом						24	41	
	30	30						
Написання тез доповідей, участь в олімпіаді, в конференції				4	4	6	4	6
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження				1	5	7	5	7
Індивідуальне завдання				1	3	5	3	5
Поточний контроль							60	100
Підсумковий контроль (залік)							1-40	X

Всього по навчальній дисципліні				61-100	100
---------------------------------	--	--	--	--------	-----

Поточний контроль здійснюється шляхом проведення усного опитування, написання контрольних робіт, захисту рефератів. На практичних заняттях практикується експрес-опитування, виступи здобувачів вищої освіти зі складних питань, дискусії.

Впродовж семестру здобувач вищої освіти може набрати від 60 до 100 балів. Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 60 балів, до сесії не допускаються. До складання заліку такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів. На заліку здобувач вищої освіти може набрати від 0 до 40 балів.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку у письмовому вигляді.

Якщо на заліку здобувач вищої освіти отримав менше 24 балів, то він одержує загальну незадовільну оцінку.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	(зараховано)
82 – 89	B	(зараховано)
75 – 81	C	(зараховано)
64 – 74	D	(зараховано)
60 – 63	E	(зараховано)
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

9.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

На практичних заняттях використовується перегляд та обговорення освітніх, наукових та фахових відеороликів або дебатів з відповідної тематики. Для поточного контролю використовуються елементи системи дистанційного навчання, зокрема з використанням системи MOODLE.

Заняття проходять в аудиторіях Головного навчального корпусу МНАУ відповідно до розкладу.

Аудиторії кафедри економічної теорії і суспільних наук № 223 (50,3 кв. м).

Головний навчальний корпус, вул. Георгія Гонгадзе, 9 Устаткування: Телевізор "LG", ноутбук HP Pavilion g 6 – 1327

Учнівські столи – 15 шт. Стільці – 15 шт. Стіл викладача – 2 шт. Стілець викладача – 2шт. Дошка для крейди темнозеленого кольору – 1 шт.

Інформаційне забезпечення: Навчальні фільми Презентації у режимі PowerPoint Інформаційні матеріали (програмні документи, брошури, дидактичні матеріали; довідникова та нормативна література; інструкції з техніки безпеки та безпеки життєдіяльності).

10. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

10.1 Базова література

1. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 4-те вид., переробл. – Харків : Право, 2023. – 424 с.
2. Литвинчук О.В., Муляр В.І. Філософія: навч. посібник. Житомир : Жито Бліхар В. С., Цимбалюк М. М., Гайворонюк Н. В., Шандра Б. Б. Філософія : підруч. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
3. Філософія : підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк та ін. - Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - 440 с.
4. Філософія: плани семінарських занять, ключові поняття, питання для контролю та самоконтролю знань, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої школи усіх спеціальностей МНАУ / уклад. В. О. Ханстантинов. Миколаїв : МНАУ, 2020. 52 с.
5. Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В.В. Федоренко, В. О. Федоренко. – Київ: КВІЦ, 2020. – 274 с.
6. Філософія: теоретичний курс: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти/за ред. Я.В. Шрамка. Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, 2021. 264с.
7. Шарін О. В. Philosophy: course of lecture for students of all specialties = Філософія : лекційний курс для студентів всіх спеціальностей. Миколаїв : МНАУ, 2020. 40 с.

10.2 Допоміжна література

8. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : моногр. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 460 с.
9. Губар О. М. Філософія: інтерактивний курс лекцій : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.

10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія : підруч. 3-є вид., перероб. Харків : Право, 2020. 432 с
11. Зарудний Є. О. Філософія : навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 202 с.
12. Ільїн В. В., Кулагін Ю. І. Філософія : підруч. Київ : Альтерпрес, 2020. 328 с.
13. Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія. Чернівці : Рута, 2021, 139 с.
14. Кралюк П. М. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=ELKAT&P21DBN=ELKAT&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR= Історія філософії України : підруч. Київ : КНТ, 2018. 652 с.
15. Кремень, В. Г. (). Філософія Григорія Сковороди в контексті людиноцентризму. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. №4. С. 1-8.
16. Надольний І.Ф. Філософія : посіб. Київ : Вікар. 2019, 412 с.
17. Лозовий В., Требін М., Горlach М. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підруч. Київ : Центр навчальної літератури. 2020. 128 с.
18. Прудникова О. В. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=ELKAT&P21DBN=ELKAT&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR= Філософія інформаційної культури. Харків : Право, 2017. 326 с.
19. Степаненко І. В. Життєва компетентність особистості: філософсько-антропологічний та соціокультурний виміри. Харків : ХДУХТ, 2011. 217 с.
20. Ханстантинов В. О. Філософія : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2018. 150 с.
21. Філософія : підруч. / за заг. ред. М. І. Горlach, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. Харків : Консум, 2018. 672 с.
22. Філософія : навч. посіб. / за наук. ред. А. В. Арістової, С. В. Синякова. К. : НТУ, 2018. 245 с.
23. Хамітов Н. В. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=ELKAT&P21DBN=ELKAT&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR= Історія філософії. Проблема людини та її межа. 6-е вид., перероб. та допов. Київ : КНТ, 2020. 393 с.
24. Шаповал В. М. Трансцендентальні горизонти свободи. Київ : Парапан В. Б., 2010. 312 с.
25. Юрій М. Ф. Антропологія : навч. посібник. Київ : Дакор, 2018. 421 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. Пазенок В.С. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs
2. Сидоренко О.П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op
3. Киричок О. Б. Філософія: підруч./ [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.umsa.edu.ua/storage/kf_filosof/files/6oT7nwlclKZyC3ZH NzJiY3pCdIpyB6hP2Yij8SN.pdf

4. Лузан А. О. Вступ до філософії / [Електронний ресурс] /
Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofi_i_-_luzan_ao
5. Пазенок В. С. Філософія / [Електронний ресурс] /
Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs
6. Сидоренко О. П. Філософія / [Електронний ресурс] /
Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op

Робочу програму розробив
канд. філос. наук, старший викладач

Наталія МІРОШКІНА

14.06.2024.

4. Лузан А. О. Вступ до філософії / [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi_-_luzan_ao
5. Пазенок В. С. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs
6. Сидоренко О. П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op

Робочу програму розробив
канд. філос. наук, старший викладач

Наталія МІРОШКІНА

14.06.2024.